

Lucy Strange

De zusjes
uit het
Verzonken
Moeras

Vertaling: Aleid van Eekelen-Benders

GOTTMER

Voor mijn broers, Will en Pete

*Zorg dat de eerste meid goed trouwt,
De tweede 't huis op orde houdt.
Een derde kan maar weinig kwaad
Als 't boerenwerk naar haar toe gaat.
Help vier en vijf aan 'n echtgenoot,
Of zes legt jou in 't graf – morsdood.*

‘De Vloek van Zes Dochters’
Volksrijmpje uit
Holte-in-het-Moeras

DEEL EEN

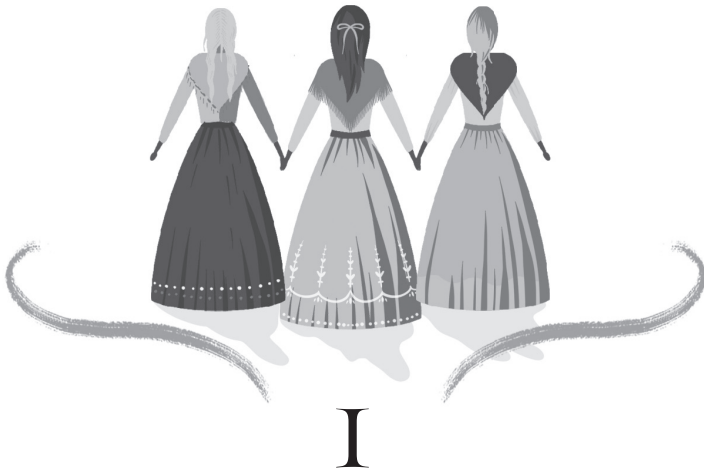
Midwinter

*'s Winters ligt het licht
koud en plat op het water.
Het riet in het moeras draagt
een bontkraag van rijp
en elke distel is verzilverd...*

May Fernsby, 'Het vergeten dorp',
Verhalen over de Moerassen

Ik kijk in de ogen van een reusachtig wit paard dat Flint heet. Ze zijn glanzend bruin, die ogen, als plassen vlak na een regenbui, met lange zwarte wimpers. Ik haat hem, dat grote, stomme beest dat we in ruil voor mijn oudste zusje hebben gekregen.

Silas Kirby heeft hem de ochtend na de verloving naar onze boerderij gebracht.

‘Hier, ’n goed ploegpaard voor je, Nate Fernsby,’ zei hij.

‘n Goed álles-paard,’ antwoordde Papper, die met bijna dichtgeknepen ogen in de koude zonneschijn het trapje af kwam stommelen. Hij nam het paard van top tot teen op en knikte geïmponeerd. Toen zei hij: ‘Bekijk ’m eens goed voor me, Willa.’

Papper heeft geen flauw benul van dieren. Eigenlijk is de

boerderij niet eens van hem – die is van opoe. Alles wat wij over boerenwerk weten, hebben we van haar geleerd. Papper deelt graag bevelen uit en hij banjert graag als een herenboer over de markt rond, maar als het om dieren gaat, ziet hij geen verschil tussen kop en kont.

Flint bleef stil in de bevroren drek op ons erf staan terwijl ik hem inspecteerde en mijn handen over zijn brede schouders en sterke rug liet gaan. Hij maakte het lastig voor me om zijn hoeven te bekijken door een beetje heen en weer te dansen. Toen ik zijn gebit wilde zien, rukte hij zijn hoofd weg. ‘Je bent wel ’n pittig jong, hè?’ mompelde ik. Waarop Flint trots zijn hoofd in zijn nek wierp.

Ten slotte was ik klaar. Ik knikte naar papper, die grote ogen opzette, op een vrolijke manier verbijsterd dat iemand zo’n schitterend dier versjacherde voor een van zijn ellendige dochters. Alsof je goud gaf voor een zak mest.

‘Loop ’s een stukje met hem op en neer, Willa,’ zei papper, en hij keek toe terwijl Flint rustig over de keien heen en weer klepperde.

‘Gaat u Grace ook inspecteren, meneer Kirby?’ vroeg ik, en ik keek hem recht in de ogen. Papper wierp me een nijdige blik toe, maar Silas lachte en mijn kleine zusjes gierden het uit.

‘Grace!’ riep Dolly meteen. Ze rende naar de deur met Didi op de hielen. ‘Meneer Kirby moet je vóeten inspecteren!’

Darcy, de jongste van de drieling, rolde met haar ogen. Grace kwam Dolly en Didi op de drempel tegen; ze was

onderweg naar buiten om het keukenafval aan de kippen te geven.

‘Daar is ze!’ Papper was nog steeds halfdronken na het beklinken van de verloving de vorige avond, en daardoor leek zijn lachje meer op de grijns van een uitgeholde raap. ‘M’n mooie Grace! Nog even en dan is ze jóúw mooie Grace, hè, Silas?’

Silas Kirby maakte glimlachend een buiging voor Grace.

Die liep zó langs hem heen naar het kippenhok, waar de kippen al in rep en roer waren voor dat afval. We wachtten tot ze terugkwam, en toen het zover was, liep ze niet naar Silas maar naar het paard.

Dus dit is wat ik waard ben, leek ze te denken, en misschien dacht Flint wel hetzelfde. Hij draaide zijn hoofd naar haar toe en ze keken elkaar aan. Toen duwde Flint zijn neus in Grace’ open hand. Ze aaide hem, klopte hem op zijn nek en lachte met haar ogen op die zachte, dromerige manier van haar. Toen stakte haar hand. Haar vingertoppen hadden iets gevonden wat mij was ontgaan: een dik, glanzend litteken dat in zijn manen verscholen zat.

We keken allemaal naar Silas.

‘Da’s van toen-ie werd getemd,’ gromde hij. ‘Beetje springerig als veulen – en veel te brutaal – maar nu is-ie kalmer. Als je streng tegen ’m bent, kun je veel aan ’m hebben. Twee zomers geleden geboren, van mijn schimmel Zilver – de beste fokmerrie van de moerassen...’

Maar Grace luisterde niet. Ze stond met haar ogen dicht met haar voorhoofd tegen dat van Flint geleund.

Papper duwde zijn oudste dochter opzij om naar het litteken op Flints nek te turen. ‘Oi,’ zei hij. ‘Sommige beesten moet je vaak laten merken wie d’r de baas is. Zal ’m geen kwaad hebben gedaan.’

‘Neem me niet kwalijk,’ zei Grace zacht, en ik weet niet of ze het tegen ons of tegen het paard had. Ze aaide het weer over zijn neus en draaide zich toen om om naar binnen te gaan. ‘Ik moet ’t vuur in de gaten houden.’

Silas glimlachte loom en volgde Grace met zijn blik toen ze het trapje naar de keukendeur op liep. Toen gaven papper en hij elkaar een hand.

Die avond maakten we ruzie, papper en ik – nog erger dan anders.

‘Je hebt onze Grace verkócht!’ schreeuwde ik tegen hem terwijl hij me door de keukendeur naar buiten duwde. ‘Dochterventer!’ brulde ik vanuit de stinkende plas waar ik midden in rolde. ‘Várken dat je bent!’

Het was een gruwelijk koude avond, zodat ik beschutting moest zoeken in het kippenhok. Mijn gedachten maalden maar door – harder dan de winterwind, en woester ook. Die woede hield me wel warm, in elk geval een poosje.

Het was al heel laat en ik rilde tot op mijn botten toen de drieling bij de keukendeur wist te komen om me binnen te laten. Dolly en Didi hielden giechelend hun vinger voor hun lippen, ‘Ssst!’, en Darcy knikte naar de stoel bij de haard, waar papper in lag te snurken met zijn hoofd achterover, zijn mond open en een lege grogflles naast zijn

voeten op de vloer. Ik voelde al mijn woede weer omhoog kolken: terwijl ik in het kippenhok in het smerige stro had zitten verkleumen, had papper zijn tenen zitten roosteren bij de haard en vast ook op zijn misselijke ruilhandeltje gedronken.

Mijn zusjes maakten dat ze de trap op kwamen en onze kamer in. Ze doken in hun bed, Dolly en Didi trokken de dekens zo hoog op dat alleen hun vlechten nog op het kussen te zien waren.

‘Dank je wel,’ zei ik geluidloos tegen Darcy, die plechtig naar me salueerde voor ze ook onder haar deken verdween. Ik ging koud en beurs en moe op mijn bed zitten. Mijn woede had alle andere dingen uit me geperst, alsof hij me helemaal plat had gedrukt. Ik kleedde me uit, trok mijn nachtpon aan en blies de kaars uit.

Zes bedden in één koude kamer gepropt, net een koeienstal.

Zes zusjes die daar in het donker lagen terwijl de midwintermaan hen allemaal door de ijsbloemen op het raam in de gaten hield.

De drieling lag een poosje te wriemelen en een van hen hoestte, maar geleidelijk werd hun adem zachter en vielen ze in slaap.

‘Grace?’ fluisterde ik. ‘Ben je wakker?’ Ik wilde weten wat er was gebeurd nadat ik naar buiten was gegooid; ik wilde weten of het wel goed was met mijn grote zus.

‘Ga slapen, Willa,’ mompelde een bobbel in het bed naast me. ‘Je hebt voor vandaag ellende zat veroorzaakt.’

‘Ga zelf slapen, Freya,’ siste ik, en ik probeerde het nog eens, nu wat harder: ‘Grace?’

Er dreunde een kussen hard in mijn gezicht. ‘Ga slápen!’ gromde Freya. Toen: ‘Oef!’ omdat ik haar meteen een dreun terug had gegeven. ‘Ik hoop dat jij de volgende bent,’ mopperde ze. ‘Ik hoop dat papper jou aan Ouwe Grubb de varkensboer verkoopt en dat we dan een lekker dik varken in ruil krijgen – dan hebben we tenminste spek voor ’t ontbijt.’

‘Jij wordt de volgende, Freya, niet ik,’ fluisterde ik. ‘Jij bent maar een jaar jonger dan Grace en ik ben pas twaalf. En trouwens, wij moeten thuis blijven om voor het huis en voor de boerderij te zorgen, of niet soms? Dolly of Didi worden de volgenden die papper uithuwelijkt – zoals de vloek zegt. Maar ’t duurt nog wel een jaar of negen voor die oud genoeg zijn...’

‘O, hou je mond en ga slápen!’ gromde Freya, en ze tilde haar kussen op voor weer een allemachtige dreun.

Opeens ging de deur open, en ik verstijfde. Papper?

Er verscheen een kaars, en het licht viel op mij: op mijn knieën op mijn bed met mijn kussen omhoog, klaar voor de strijd. Achter de kaars aan kwam er een arm naar binnen, en toen een gezicht, dat met oude oogjes tussen de rimpels door naar mij gluurde.

Niet papper. Opoe.

‘Ben jij dat, Willa?’ fluisterde ze. ‘Dus ’t is je gelukt om weer binnen te komen. Alles goed met je?’

‘Ja hoor, opoe. Alleen... nog even lekker gaan liggen.’ Met veel vertoon schudde ik het kussen op, legde het weer

op bed en trok de kriebeldecken omhoog (het was vannacht mijn beurt voor de paardenharen deken). ‘Welterusten, opoe.’

‘Welterusten, Willa.’ Het kaarslicht verschoof toen onze grootmoeder naar de bobbel in het bed naast me keek, die deed alsof hij met een kussen over zijn hoofd geklampt diep in slaap was. ‘En jij ook welterusten, Freya,’ fluisterde ze. ‘Slaap lekker.’

Toen de deur weer dicht was, wachtte ik tot Freya wegdoezelde voor ik op mijn tenen naar Grace’ bed liep en zachtjes tegen haar schouder duwde. Zij hijgde en bewoog haar hoofd alsof ze in haar droom verdronk. Ik streekde haar haar, bronskleurig in het maanlicht. ‘Wees maar niet bang, Grace,’ fluisterde ik. ‘Wij zijn bij je. We zorgen wel voor je.’ Ik bleef haar strelen tot ze rustiger werd. Ik zong het oude slaapliedje dat zij altijd voor ons zong als we niet konden slapen – het was een van mammers liedjes:

*‘Een jonkvrouw sliep nabij een beek, verzonken in haar dromen.
De lucht was zwart, de sterren fel, de maan keek door de bomen.
De regen viel, de zon kwam op, de winter was al nakend,
Maar onze jonkvrouw droomde voort, om nooit meer te ontwaken...’*

Toen gaf ik Grace een kus op haar haar en sloop terug naar mijn eigen koude, kleine bed.

Daar, onder die akelige kriebeldeken, dacht ik aan dat handeltje dat die ochtend op ons erf was gesloten: een paard voor een meisje. Ik dacht aan Silas Kirby: een man die twee keer zo oud was als Grace, met honden die uit angst voor de zweep met hun staart tussen hun poten rondliepen... En Grace had het allemaal zo kalm opgenomen, zo waardig.

Ze gedroeg zich gehoorzaam, dacht ik. Grace, met haar zachte stem, haar vriendelijke aard: bang om pappers goeie bui te bederven, met een masker voor om haar angst te verbergen.

Maar nu denk ik dat dat masker meer verborg dan alleen angst. Ik denk dat Grace al bezig was een uitweg te zoeken, een manier om voorgoed aan Silas Kirby en papper en Holte-in-het-Moeras te ontsnappen.